

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Forsknings- og høyere utdanningsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/314-

26. januar 2026

Representantforslag 70 S (2025–2026) om rettferdig utdanningsstøtte for studenter med pasientskadeerstatning

Statens lånekaske for utdanning (Lånekassen) har siden opprettelsen i 1947 vært en sentral velferdsinstitusjon og et virkemiddel for like muligheter til utdanning uavhengig av økonomisk og sosial bakgrunn. God tilgang til utdanning er en forutsetning for deltakelse i arbeids- og samfunnslivet. Den universelle velferdsordningen med lån og stipend fra Lånekassen til livsopphold under utdanning er ett av de viktigste velferdsgodene vi har, og gjør utdanning mulig for brede grupper i samfunnet.

Utdanningsstøtten fra Lånekassen skal fremme sosial utjevning og rekruttering til utdanning fra ulike samfunnsgrupper. Økonomi er en sentral og avgjørende faktor for mange som vurderer å ta høyere utdanning. Siden opprettelsen har støtten fra Lånekassen blitt behovsprøvd for å gi støtte til de som har størst behov. I dag behovsprøves stipendomgjøringen i hovedsak mot egen inntekt og formue. Dette bidrar til å utjevne sosiale forskjeller i Norge.

Personer som har vært utsatt for kritisk sykdom eller personskaade skal ha samme muligheter til å gjennomføre utdanning som andre. Høyere utdanning er for mange i denne gruppen helt avgjørende for å få mulighet til å delta i arbeidslivet. Både av hensyn til den enkelte, og med samfunnets økende behov for å få flere i jobb, er det viktig for regjeringen at denne gruppen ikke er dårligere stilt enn andre til å ta høyere utdanning. Like muligheter til utdanningsstøtte bidrar til økt økonomisk trygghet, og til et mer inkluderende og konkurransedyktig arbeidsliv.

Jeg deler bekymringen for hvordan studenter som har mottatt pasientskadeerstatning ivaretas av behovsprøvingen i Lånekassen. Erstatningsutbetalinger som følge av kritisk sykdom eller personskaade skal ikke påvirke stipendandelen fra Lånekassen. Personer som

har mottatt slike erstatningsutbetalinger skal ikke stille dårligere ved omgjøringen fra utdanningslån til stipend enn andre mottakere av utdanningsstøtte. Utbetalingene skal bøte på økonomiske konsekvenser som kan oppstå i et langt tidsperspektiv og skal gi inntektsmuligheter som om skaden ikke hadde funnet sted. Det er derfor i dag et unntak i forskriften om utdanningsstøtte for disse erstatningsutbetalingene fra behovsprøvingen mot inntekt og formue.

Jeg har sett nærmere på hvordan erstatningsutbetalingene beregnes, og vurdert hvordan Lånekassens behovsprøving slår ut for mottakerne. Når personskadeerstatning tilkjennes for fremtidige tap, fastsettes erstatningen som hovedregel til en engangssum. Summen fastsettes slik at det utbetalte beløpet og forventet realavkastningen til sammen skal dekke den skadelidtes fremtidige tap knyttet til skaden. Etter dagens praksis i Lånekassen behovsprøves avkastningen på personskadeerstatning på lik linje med ordinær inntekt og formue når Lånekassen gjør om lån til stipend. Dette har sammenheng med at avkastning på erstatningsutbetalinger regnes som skattepliktig inntekt som Lånekassens baserer behovsprøvingen på. Denne praksisen gjør at noen kan få mindre stipendomgjøring enn om avkastningen også unntas behovsprøvingen.

Behovsprøvingen av avkastningen er ikke i tråd med utdanningsstøttens formål, og kan gjøre utdanning mindre tilgjengelig for mottakere av pasientskadeerstatning. Jeg vil se på muligheten for å endre praksisen for behovsprøving i slike saker. Praksisendring har en budsjetteffekt, og regjeringen vil derfor komme tilbake til Stortinget på en egnet måte om en eventuell endring.

Med hilsen

Sigrun Gjerløw Aasland

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådens signatur

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Forsknings- og høyere utdanningsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/314-

13. februar 2026

Representantforslag 70 S (2025-2026) om rettferdig utdanningsstøtte for studenter med pasientskadeerstatning – svar på spørsmål fra Utdannings- og forskningskomiteen

Jeg har bedt Lånekassen utarbeide estimater på provenyeffekten av endringene som er foreslått i representantforslaget. Lånekassen anslår en provenyeffekt av å endre praksis for fremtidige stipendomgjøringer på 0,5 mill. kroner. Lånekassen anslår en provenyeffekt i tilleggsbevilgninger i statsbudsjettet for 2026 på 1,25 mill. kroner ved å åpne for å omgjøre vedtak fra de siste fem årene og å omgjøre praksisen for behovsprøvingen for 2025.

Lånekassen har ingen måte å identifisere hvilke tidligere studenter som påvirkes av en endret praksis. De berørte studentene må derfor selv ta kontakt for å få omgjort tidligere vedtak. Dette gjør at Lånekassens estimater er usikre.

Med hilsen

Sigrun Aasland

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådens signatur